

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده و مهربان

کتاب کار

فارسی

جلد سوم

اول دبستان

فعالیت های نوشتاری

نیاز های ویژه

(ذهنی)

۱۳۹۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تالیف: معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان بخشی،

کارشناسی برنامه‌ریزی آموزشی و درسی کودکان و دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی

نام کتاب: کتاب کار فارسی اول دبستان - جلد ۳ کد: ۵۰/۱۱

مؤلفین: محبوبه ضرغام‌پور - لیلا بریری - فخرالسادات موسوی - طاهره پورسلیمان

فائزه افتخاری - معصومه شجاعی

مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی

گرافیک: موسسه فرهنگی هنری نقطه گرافیک

طراح جلد و صفحه آرا: حسین وهابی، محمد مهدی ذبیحی فرد

تصویرگران: منصوره صحرایی، محمد مهدی ذبیحی فرد

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبگاه: www.chap.sch.ir

ناشر: شرکت افست

چاپخانه: شرکت افست (سهامی عام)

سال انتشار و نوبت چاپ: دوم ۱۳۹۴

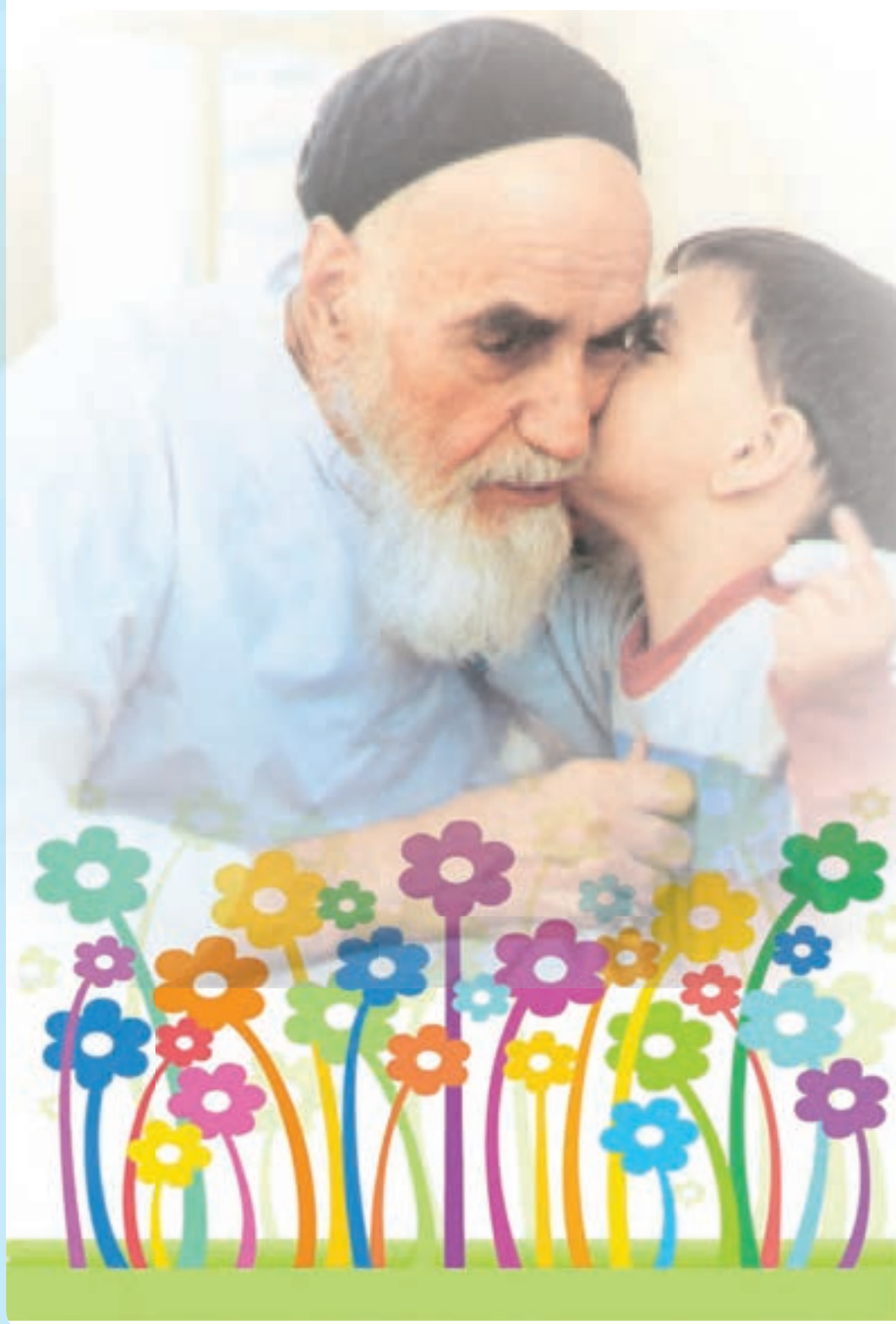
حق چاپ محفوظ است

ISBN 978-964-05-2387-2

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۳۸۷-۲

امام مهربان

باسمه تعالی

((...ومن احیانا نکلمانا احیاء الناس جمیعا...))

فرایند تولید برنامه‌ی درسی مجموعه فعالیت‌های نظام مند و طرح ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک بافت منسجم و هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سامان دهد.

در تدوین محتوای کتب دانش آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش افزایی، به کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرارگیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تاکید بر انعطاف در عین ثبات و همه جانبه نگری و توجه به هویت ویژه متربیان با نیازهای خاص، زمینه ساز دست‌یابی دانش آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف موثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تالیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی تمامی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده سازی ماریاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نمایم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

فهرست

۱۰	یادآوری
۲۲	نشانه ی ۲۹ : بهار
۲۹	نشانه ی ۳۰ : نور ماه
۳۴	نشانه ی ۳۱ : ژاله و مژگان
۳۸	نشانه ی ۳۲ : کتاب خوانی
۴۳	تمرین دوره‌ای: (۱)
۵۰	نشانه ی ۳۳ : نقاشی
۵۴	نشانه ی ۳۴ : صادق
۶۰	نشانه ی ۳۵ : حلزون
۶۶	نشانه ی ۳۶ : طناب بازی
۷۱	تمرین دوره‌ای: (۲)
۸۰	نشانه ی ۳۷ : وضو
۸۵	نشانه ی ۳۸ : ساعت
۸۹	نشانه ی ۳۹ : جمع آوری گندم
۹۴	نشانه ی ۴۰ : ثریا
۹۹	تمرین دوره‌ای: (۳)
۱۰۵	نشانه ی ۴۱ : خانم ناظم
۱۱۰	نشانه ی ۴۲ : غاز زیبا
۱۱۵	نشانه ی ۴۳ : باغ گل
۱۲۰	نشانه ی ۴۴ : غذا
۱۲۶	تمرین دوره‌ای: (۴)

سخنی با همکاران:

کتاب فارسی فعالیت های نوشتاری شامل بخش های متنوع و گوناگونی است که به طور موازی با اهداف کتاب خوانداری در نظر گرفته شده است. این بخش ها به منظور تسهیل در امر آموزش و توسعه و تعمیق آموخته ها و تحقق اهداف آموزشی درس می باشد.

بخش های کتاب نوشتاری عبارتند از:

■ **۱ - کامل کن و رنگ بزن:** شامل طرح های ناتمام نماد نوشتاری است که در بخش بنویس به آن اشاره شده و در ابعاد بزرگتر به صورت نقطه چین در نظر گرفته شده است. این تمرین علاوه بر ایجاد انگیزه با هدف صحیح قلم در دست گرفتن، تقویت مهارت های دست ورزی، هماهنگی چشم و دست به منظور تسهیل در نوشتن نشانه هایی است، که دانش آموز در آینده آن ها را فرا خواهد گرفت. ولی در حال حاضر نماینده هیچ یک از حروف الفبا نمی باشند.

در هنگام تکمیل طرح های نوشتاری رعایت نکاتی که در کتاب راهنمای معلم به آن اشاره شده الزامی است. پس از انجام این فعالیت دانش آموزان طرح رابه دلخواه رنگ می نمایند.

■ **۲ - بنویس:** در دو بخش نگاره ها و نشانه ها به آن پرداخته شده است. هدف از این فعالیت در بخش نگاره ها تقویت مهارت خوب دیدن و هماهنگی چشم و دست می باشد. دانش آموزان باید در آغاز خط چین را با توجه به الگوی اولیه در جهت فلش شروع و ادامه دهند.

در مرحله بعد نماد نوشتاری که به صورت محو (ترام) است را پررنگ نمایند. در مرحله آخر پس از کسب مهارت لازم به طور مستقل وبا توجه به شکل نماد، آن را می نویسند. در تمامی مراحل انجام این فعالیت ها، توجه به خط زمینه، رعایت اندازه حروف، رعایت میزان فشار وارده مداد بر روی کاغذ، رعایت فاصله مناسب نشانه ها در بخش نگاره و کلمه ها و نشانه ها در بخش نشانه ها بسیار مهم است.

فعالیت های بخش بنویس به منظور توسعه و تعمیق یادگیری مهارت های خواندن و نوشتن به طور همزمان می باشد.

■ **۳ - فکر کن و انجام بده:** فعالیت های این قسمت عبارتند از: کلمه نویسی، تصویر نویسی، کلمه سازی، کامل کردن جملات، وصل کردن، علامت زدن، رنگ زدن، رونویسی، مرتب کردن کلمه های بهم ریخته، ترکیب کردن، تطابق تصاویر با کلمه یا جمله های داده شده و ...

توجه همکاران گرامی را به این نکته جلب می نمایم که تمرین های ارائه شده به صورت نمونه است، و برای تثبیت یادگیری ارایه تمرین های مشابه با در نظر گرفتن اهداف هر بخش و تفاوت های فردی دانش آموزان ضروری خواهد بود.

■ **۴ - تمرین های دوره ای:** در هر کتاب به تناسب اهداف آموزشی آن کتاب تمرین های دوره ای در محتوا سازمان دهی شده است، که آموزگار ضمن مرور آموخته های دانش آموزان فرایند ارزیابی مستمر را اجرا و در صورت نیاز به ارایه آموزش های ترمیمی می پردازد.

■ **۵ - فعالیت منزل:** در پایان آموزش هر نشانه، فعالیتی تحت عنوان فعالیت منزل در نظر گرفته شده است. که دانش آموزان با کمک والدین آن را در منزل انجام می دهند. این فعالیت به منظور تنوع بخشی به کار دانش آموزان جهت تثبیت و تعمیق آموخته ها به صورت خلاقانه (کاردستی، نقاشی، جستجو در کتاب و روز نامه ها و...) صورت می پذیرد.

■ **۶ - نماد تشویق:** در انتهای هر درس نمادی تحت عنوان نماد تشویقی است. که آموزگار پس از اتمام هر فعالیت با توجه به توان هر دانش آموز به منظور تشویق آنان اشکال را رنگ آمیزی می کند. تعداد اشکال رنگ شده نشان دهنده ی میزان تحقق اهداف آموزشی توسط دانش آموز می باشد.

گروه مولفان

بخوان به نام پروردگارت.

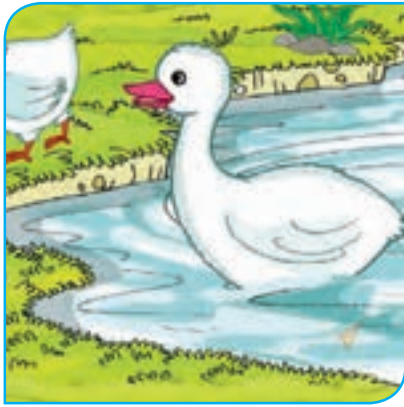
قرآن کریم

بخش ۲

نشانه‌ها

نام تصوی‌های زیر را بنویس.

_____

_____

_____

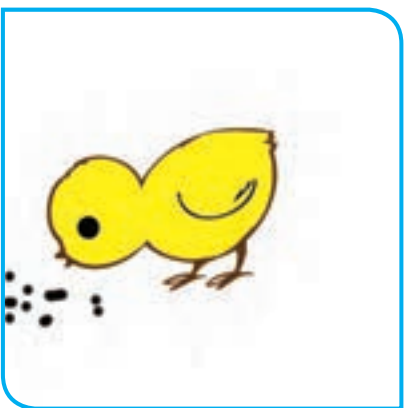
_____

_____

_____

_____

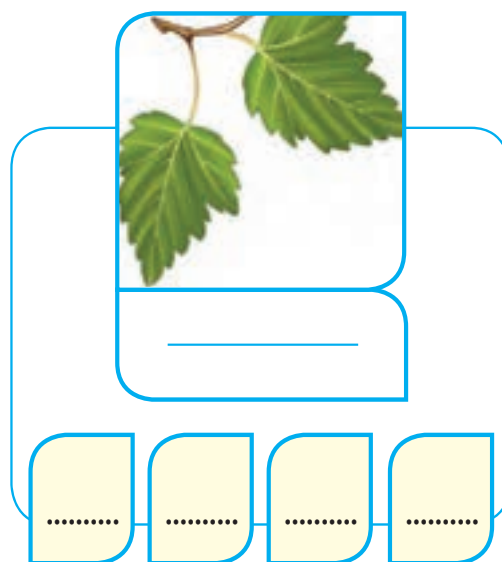
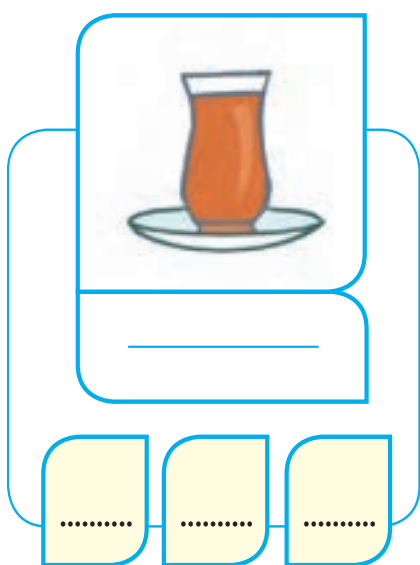
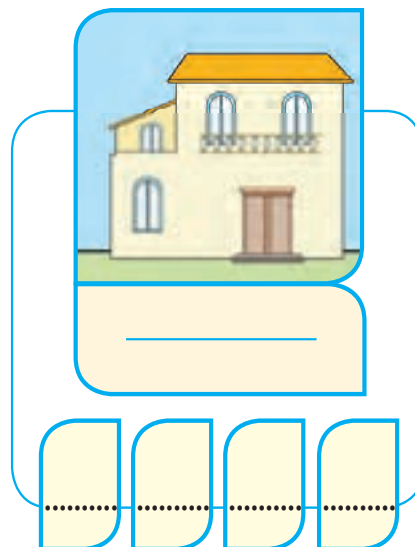
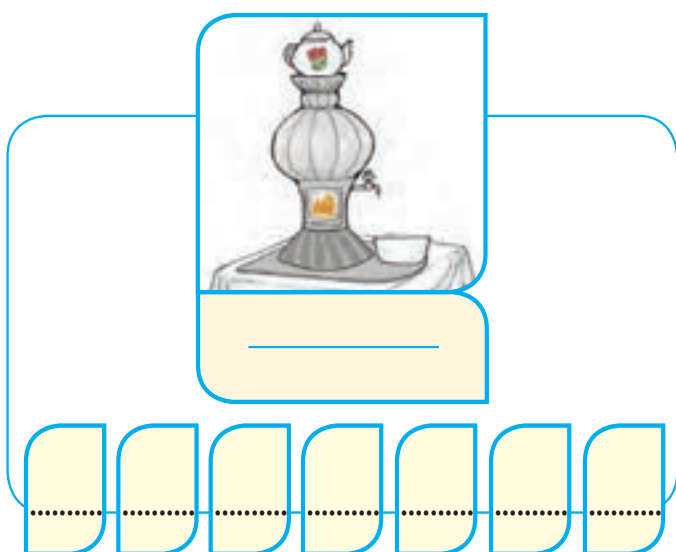
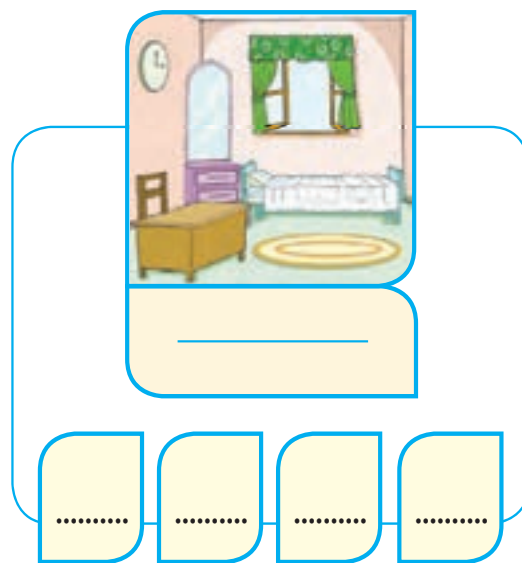
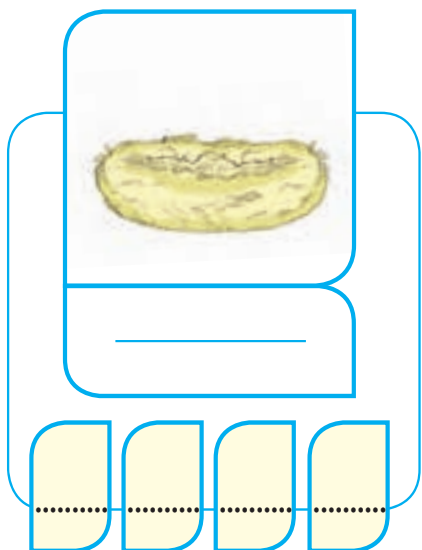

_____

_____

● نام تصویرهای زیر را بنویس. صداهاى آن را کشیده بگو و در جای مناسب بنویس.

● ترکیب کن و کلمه بساز.

ایران

برفی

کودک

شاه

قایق

پارچه

دسته‌ها

گاو

جوراب

● به تصویرها نگاه کن و کلمه‌ها را با نوشتن نشانه‌ی مناسب کامل کن.

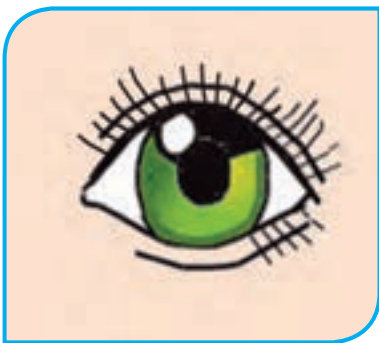
بادبادک...

دکتر...

پا...

چشم...

پهلو...

نانس...

دستمال...

ستاره...

سیف...

او...

قایق...

وراب...

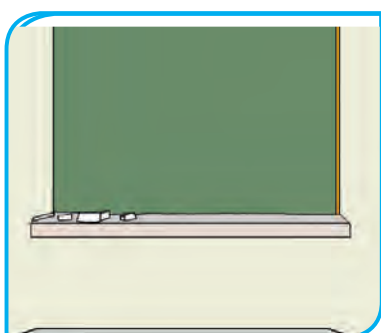
● به تصویر ها نگاه کن. هر کلمه را با گذاشتن نقطه کامل کن.

کَس

سب

نَحْه

ناح

فایو

حسَم

● به هر تصویر نگاه کن. نام هر تصویر را بگو و دور آن خط بکش.

گُل - بَرگ

اَبَر - خورشید

پارچ - لیوان

مانند نمونه کامل کن.

	ی	
_____	_____	ب
_____	_____	فا
_____	_____	ر

	پا	
_____	_____	ه
_____	_____	کا
_____	_____	را

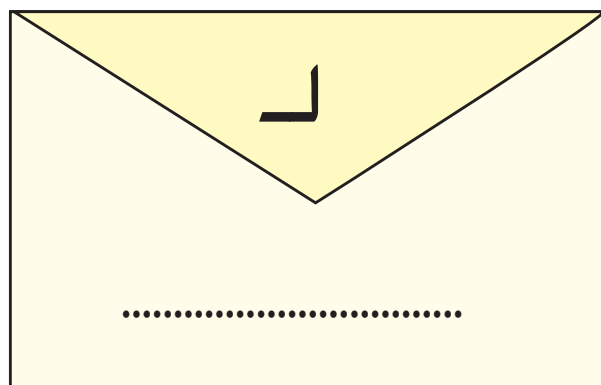
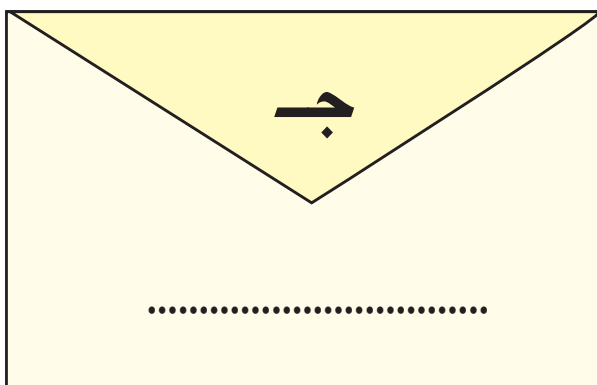
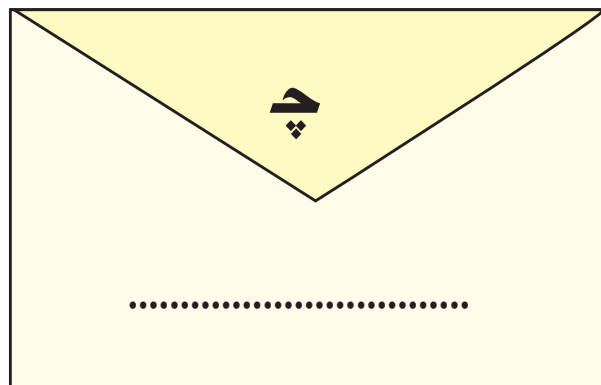
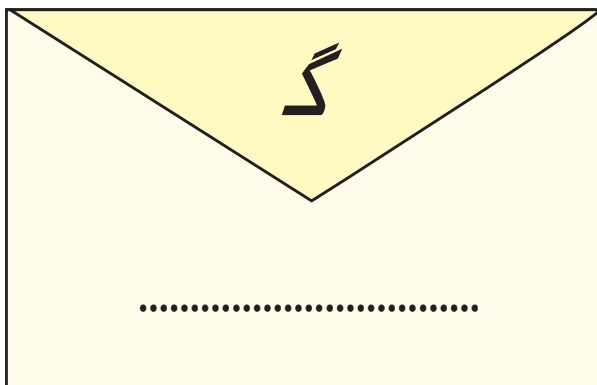
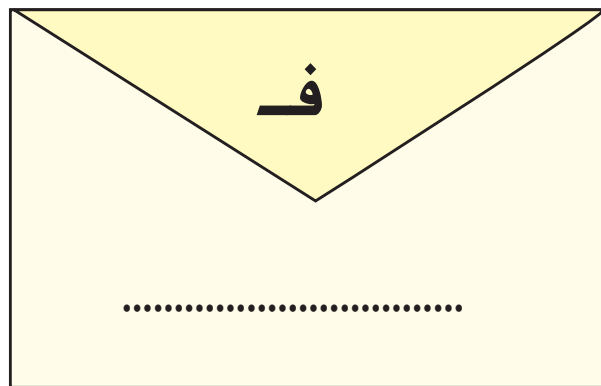
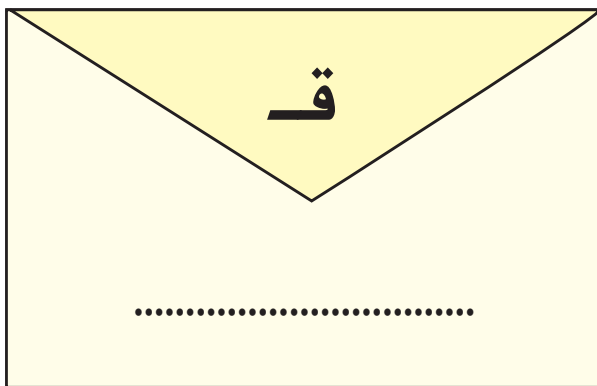
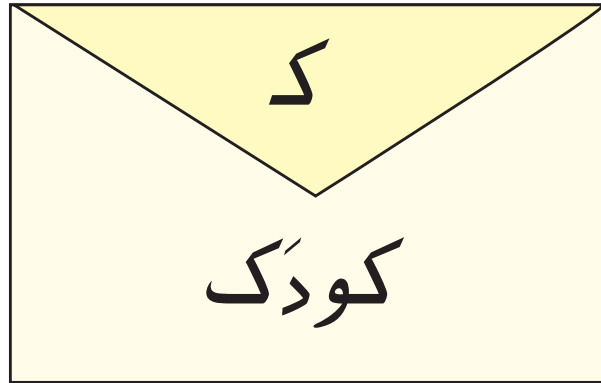
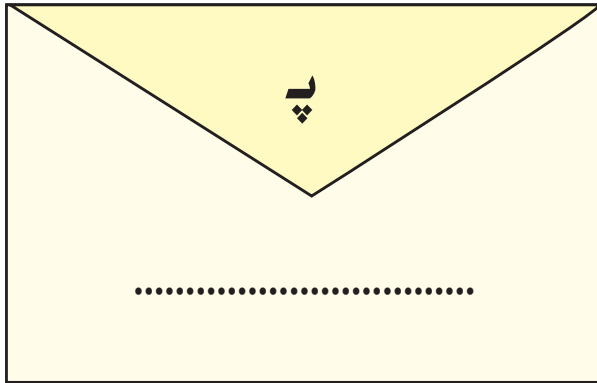
	ه	
_____	_____	خ
_____	_____	نه
_____	_____	هه

	ه	
_____	_____	گ
_____	_____	خ
_____	_____	کا

	ه	
_____	_____	ر
_____	_____	د
_____	_____	ز

	ه	
_____	_____	فا
_____	_____	را
_____	_____	پا

مانند نمونه کامل کن.

● کلمه های زیر را بخوان و در جای مناسب بنویس.

پارچ - فرید - کاسه

کا	فَ	پا
_____	_____	_____

خانه - می آورد - قندان

قَ	خا	وَ
_____	_____	_____

قایق - گربه - جوجه

جو	گُ	پِ
_____	_____	_____

● به تصویر نگاه کن و در جاهای خالی کلمه ی مناسب بنویس.

آن است.

◆ _____

آزاده را دید.

◆ _____

شاخه دو دارد.

◆ _____

خروس دارد.

◆ _____

● کلمه های زیر را مرتب کن و جمله بنویس.

فَرِيد - دَارَد - كِتَاب

◆ _____

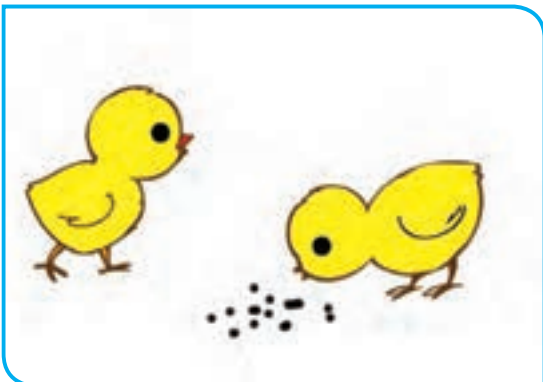
چای - مَادَر - می ریزد

◆ _____

می خورَد - نَرِگَس - شیر

◆ _____

جوجه - اَسْت - زَرَد

◆ _____

● کلمه های زیر را مانند نمونه بنویس.

کتابِ مَرِیمِ	کفشِ فَرِیدِ - ماشینِ بابا
خانه‌ی آرمان	پرده‌ی آبی - کاسه‌ی آب

● جمله های زیر را بخوان و با خطّ زیبا بنویس.

دیروز من با مادر و برادرم به بازار رفتیم.

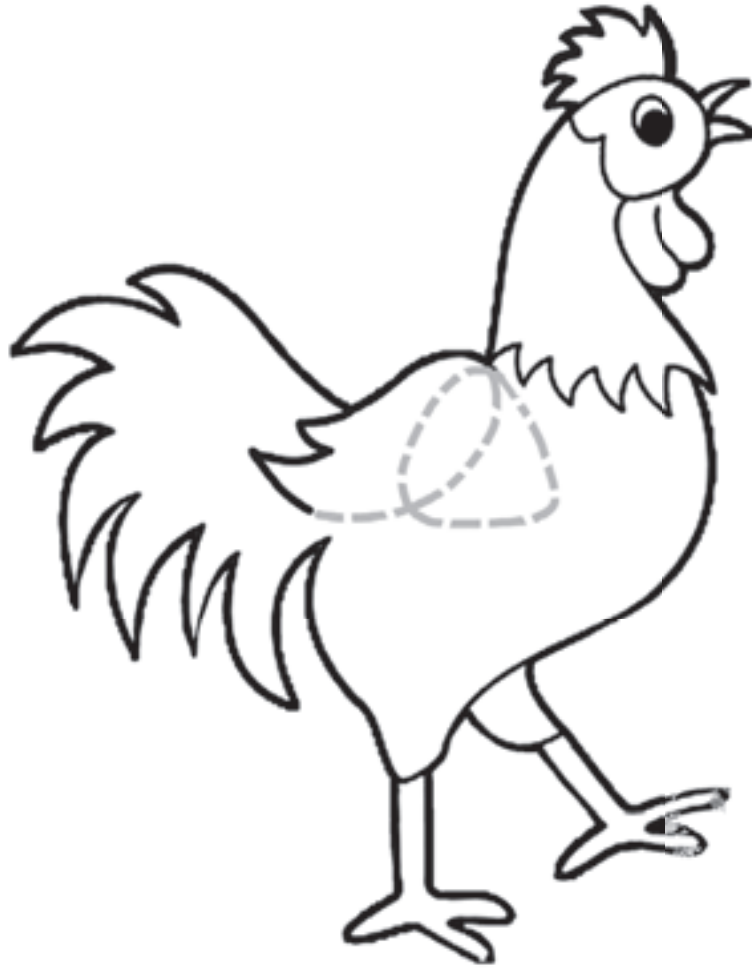
برادرم دفتر و مداد تراش خرید.

فردا مدرسه باز می شود.

ما به مدرسه می رویم.

کامل کن و رنگ بزن

بنویس

ه ه ه ه ه ه ه ه ه

ه ه ه ه ه ه ه ه ه

ه

بہار

نشانی ۲۹

بنویس

آهو

ہوا

بہار

مہربان

ہ

ہ

ہا

ہ

ہو

ہی

ہی

و

ہ

ہ

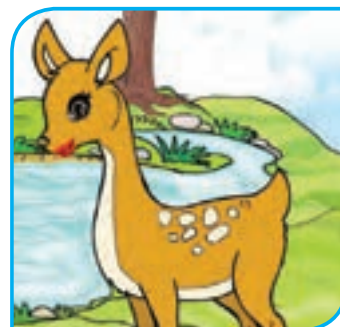
ہ

ہ

فکر کن و انجام بده

● نام تصویرهای زیر را بنویس.

_____

_____

_____

_____

● کلمه‌ها را با نشانه‌ی (ه - هـ) کامل کن.

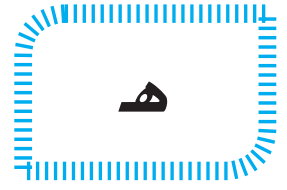
آ..... بهار ماهی مَ.....دی

● کلمه‌های زیر را کشیده بگو و هر صدا را در جای مناسب بنویس.

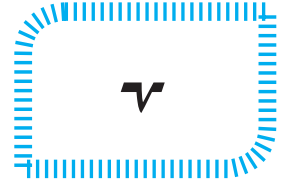
The children are holding signs with the following words and blank boxes:

- Top-left girl (purple dress): **بهار** (Bihar) with five blank boxes below.
- Top-right girl (blue dress): **آهو** (Ahu) with three blank boxes below.
- Bottom-left boy (yellow shirt): **مَ.....دی** (Madi) with five blank boxes below.
- Bottom-right boy (blue shirt): **ماهی** (Mahi) with four blank boxes below.

● برای هر نشانه دو کلمه بنویس.

_____

_____

● مانند نمونه بنویس.

ه	ا	ها	هادی
ه	ا	.....	.....
ه	و	.....	.....
ه	ی	.....	.....

● ترکیب کن و کلمه بساز.

_____ ه ا و د ی

_____ آ ه و

_____ ب ا و ر

_____ ه ا د ی

● جمله های زیر را بخوان و کلمه هایی که نشانه ی (ه هـ) دارند را در جاهای خالی بنویس.

خَرگوشِ مِهْرَبانِ سه هَوِیجِ داشت.

یَکِ شَبِ آهوبه دیدنِ او آمد. خَرگوشِ بَرایِ او هویجِ آورد.
آهو هویجِ را خورد.

وَقْتی خورشیدِ زَمینِ را روشنِ کرد. خَرگوشِ بیدارِ شدِ او با
خودِ گفت:

تا بَهارِ است بایدِ هویجِ بکارم.

● هر تصویر را به جمله ی مناسب وصل کن.

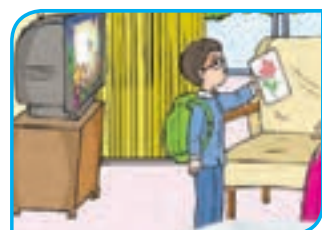

● خَرگوشِ هویجِ می خورد.

● آهو تَنَدِ دَوید.

● مرتب کن و جمله بنویس.

از مَدْرِسه - مَهْدی - آمد

● به تصویر نگاه کن، در جاهای خالی کلمه ی مناسب بنویس.

می خورد.

خرگوش

◆ _____

می شود.

هوا گرم

در

◆ _____

کرد.

سلام

خرگوش به

◆ _____

● از روی درس بخوان و با خطّ زیبا بنویس.

_____

_____

_____

_____

مانند نمونه بنویس.

آرمان اسب ها را دید.

آرمان اسب را دید.

سارا به ..... آب داد.

سارا به ..... آب داد.

خرگوش ..... را آورد.

خرگوش ..... را آورد.

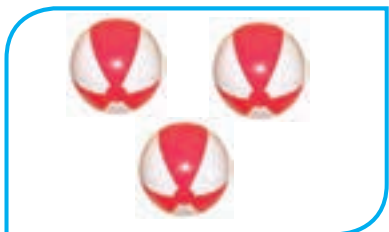
● به تصویرها نگاه کن، مانند نمونه کلمه‌ی مناسب بنویس.

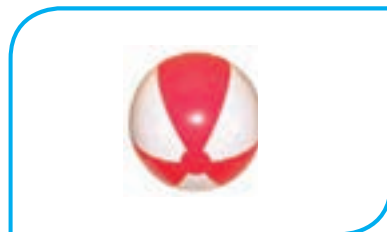
انارها

انار

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

نورِ ماه

نشانه ی ۳۰

بنویس

بِه بِه

ماه

نگاه

ه

ه

فکر کن و انجام بده

● به تصویر ها نگاه کن . کلمه ها را با نوشتن نشانه ی مناسب کامل کن.

آ.....و

سِتار.....

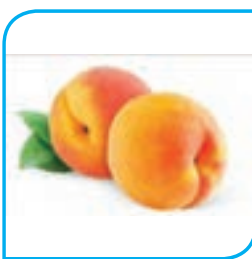
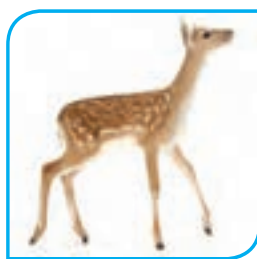
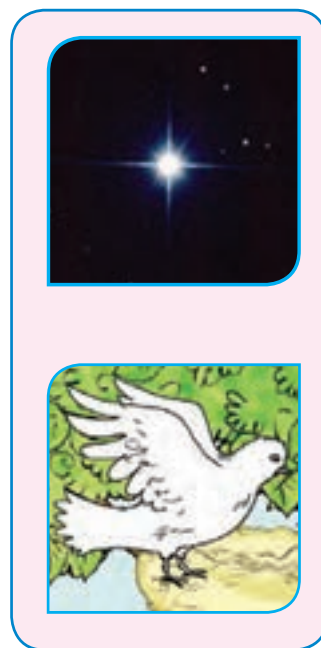

کو.....

ما.....

● صدای آخر کدام تصویرها مثل هم است؟ مثل نمونه داخل خط بسته بگذار.

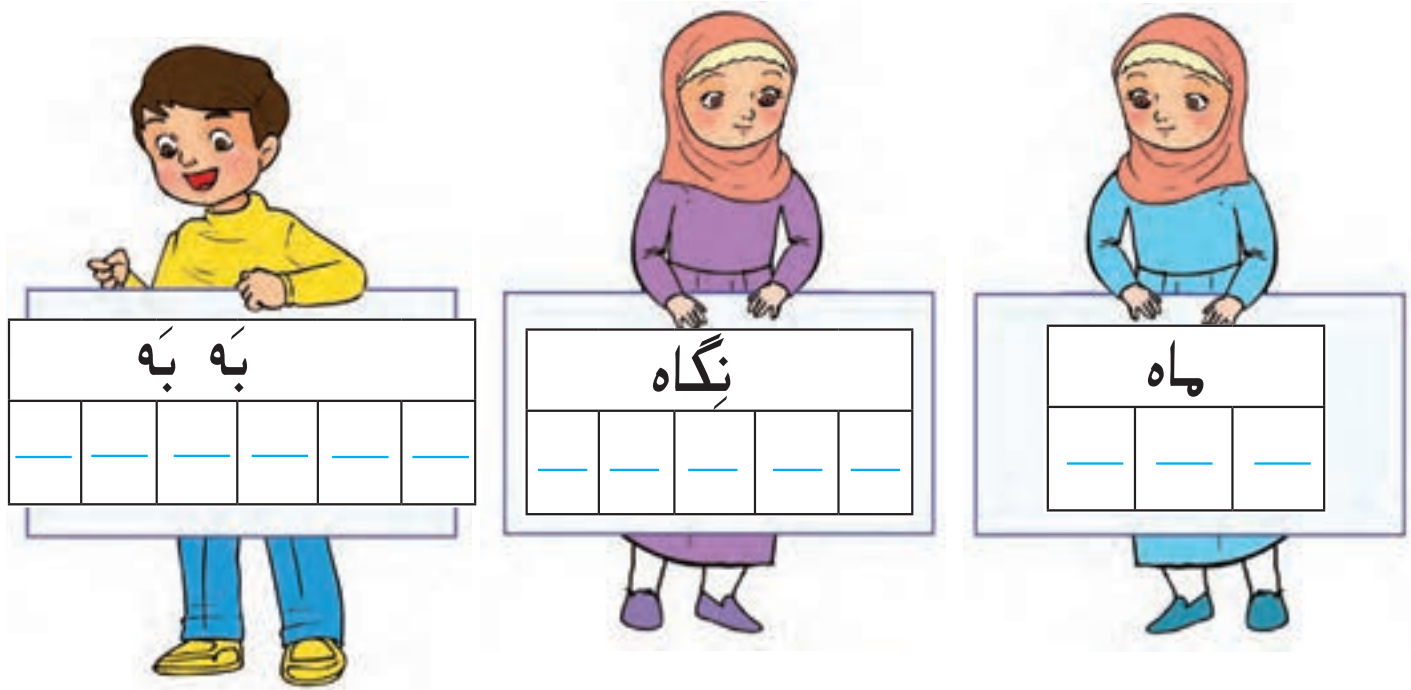
● هر کلمه را در جای مناسب بنویس.

مَدْرِسه - کوه - سِتاره - نِگاه - بَه بَه - شاخه - نُه - پَرَنده

ه ه ه ه
_____
_____
_____
_____

ه ه ا ا
_____
_____
_____
_____

● کلمه‌های زیر را کشیده بگو و هر صدا را در جای مناسب بنویس.

● ترکیب کن و کلمه بساز.

_____	ن	ه
_____	ن	گ
_____	ب	ه
_____	ه	ا

● با توجه به نشانه‌ی داده شده، کلمه‌ی مناسب بنویس.

ه	ه	ر	ه

● هر تصویر را به جمله ی مناسب وصل کن.

● مهدی به ماه نگاه کرد.

● خرگوش یک سبزه هویج داشت.

● جمله ها را بخوان و در جای خالی کلمه ی مناسب بنویس.

در بهار هوا کم کم _____ می شود. (گرم - سرد)

در زمستان هوا _____ می شود. (گرم - سرد)

● کلمه های زیر را مرتب کن و جمله بنویس.

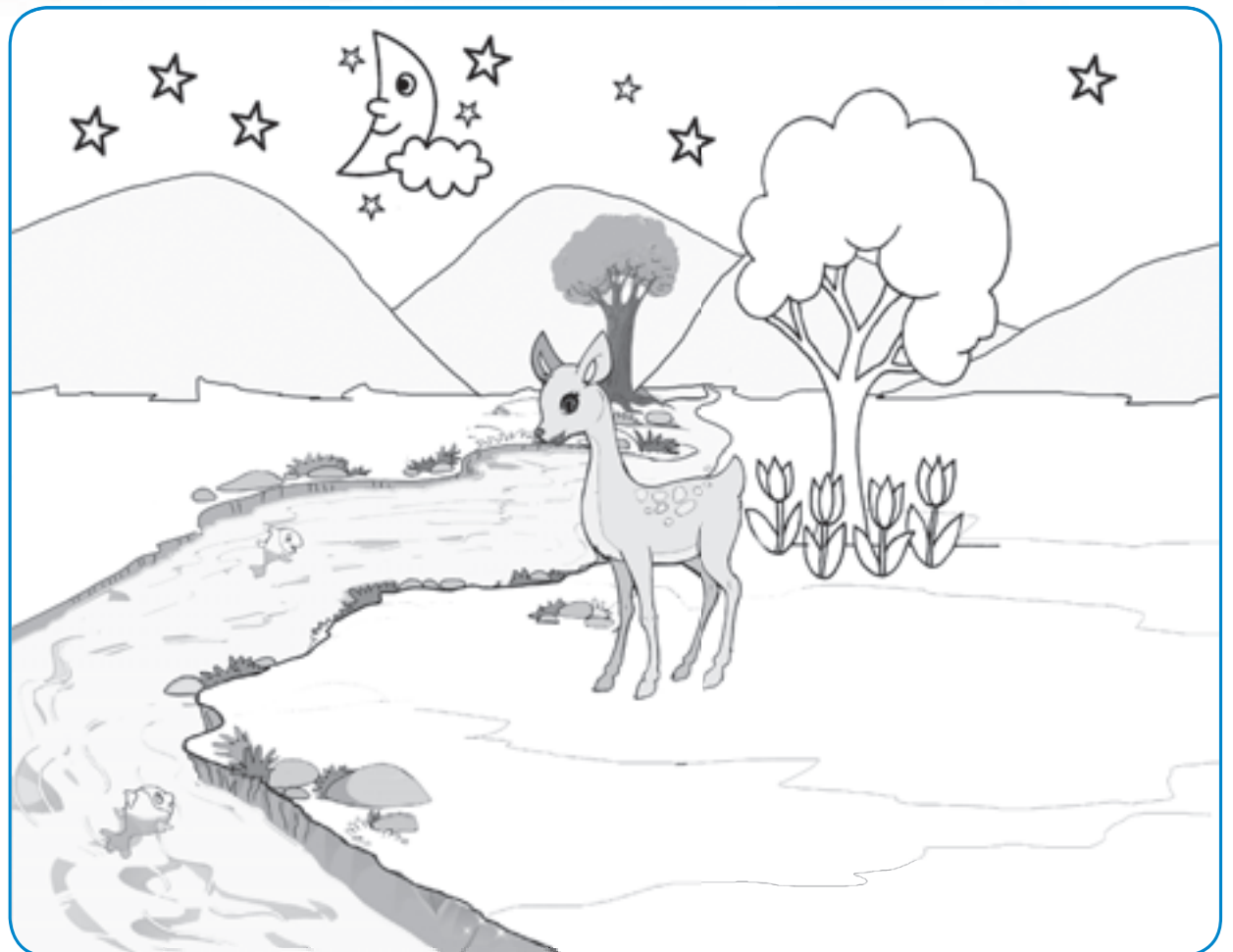
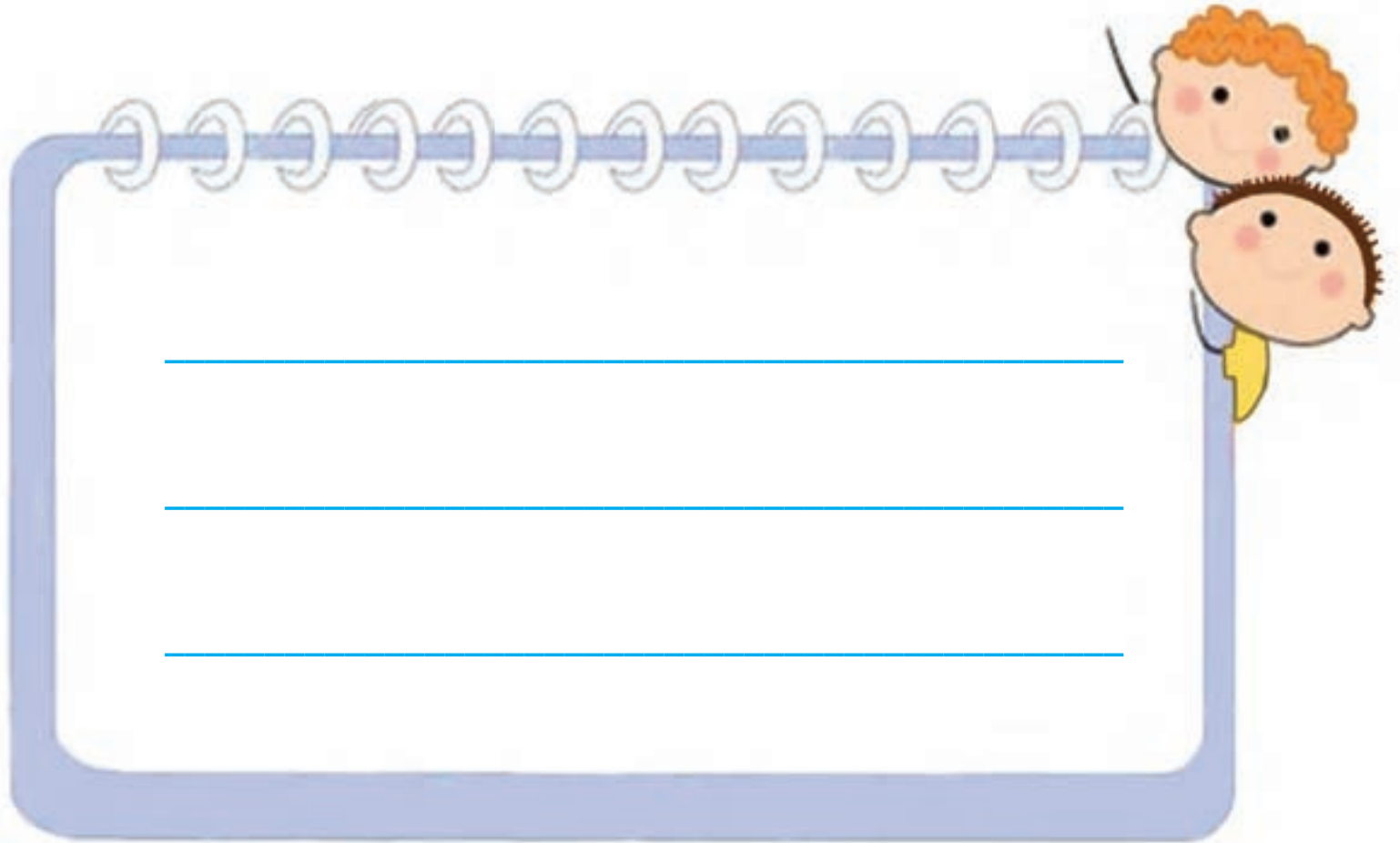
سامان - آمد - از مسجد

آمد - از مدرسه - مژگان

● از روی درس بخوان و دو خط آن را بنویس.

ه - ا - ر - ه

_____

_____

_____

_____

ژاله و مژگان

نشانه ی ۳۱

بنویس

ژاله

مژگان

پژمرده

ژ

ژا

ژ

ژو

ژپ

ژمی

ژو

ژ

ژه

فکر کن و انجام بده

● به تصویرها نگاه کن، و کلمه‌ها را با نوشتن نشانه‌ی مناسب کامل کن.

...اله

پ...سُرْدِه

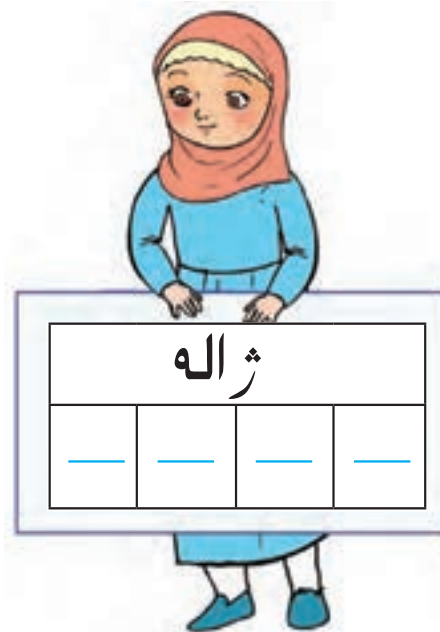
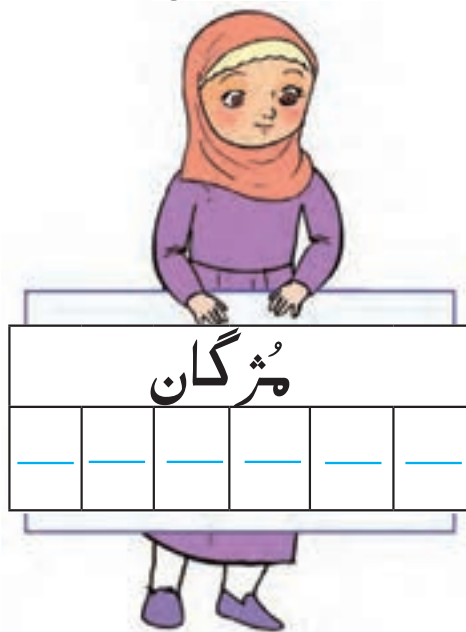

مُ...گان

...اكت

● کلمه‌های زیر را کشیده بگو و هر صدا را در جای مناسب بنویس.

● به تصویرها نگاه کن، در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویس.

ژاله به گُل آب _____

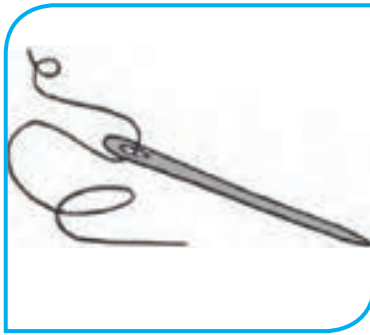

مادر ژاکت در دَسْت _____

● به تصویرها نگاه کن. هر کلمه را با گذاشتن نقطه کامل کن.

رَاکَب

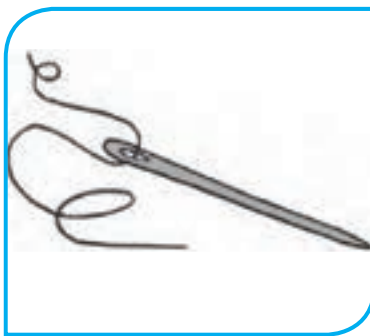
سُورَس

مَارِک

سُرْمُرْدَه

سُورَس

مُرْگَان

● کلمه‌های زیر را مرتب کن و بنویس.

دَارَد - مَارِک - سَامَان

رَاکَب - مَادَر - مِی بَا فِدَا

پُرْمُرْدَه - کُل - شُد

● ترکیب کن و بنویس.

ه	ه	ـُ	ی	پ	و	ـِ	ا	
								ژ
								ر
								ز

● تصویر را به جمله ی مناسب وصل کن.

● ژاله بازی می کند.

● مژگان به گلدان آب می دهد.

● از روی درس بخوان و با خطّ زیبا بنویس.

Blank writing area with three horizontal lines for text.

بنویس

خواهر

خواندن

خواب

می خواند

خوا

فکر کن و انجام بده

● دور کلمه هایی که (خوا) دارند ، خط بکش.

خواب

خانه

خواهر

خاک

خواندن

خوب

● کلمه های زیر را در جای مناسب بنویس.

خانه - خواهر - می خوانم - خاک - خواب - خاموش

خوا	خا
_____	_____
_____	_____
_____	_____

● جمله های زیر را بخوان . دور کلمه هایی که « خوا » دارند خط بکش.

آرمان شب ها زود می خوابد.

خواهر آرمان برای او کتاب می خواند.

او کتاب خواندن را دوست دارد.

● جمله ی مناسب با هر تصویر را به آن وصل کن.

● سامان کتاب می خواند.

● سامان شب زود می خوابد.

● برادرم از مدرسه آمد.

● خواهرم از مدرسه آمد.

● جمله ها را بخوان و در جای خالی کلمه ی مناسب بنویس.

آوا سُرود _____ (می خوابد - می خواند)

آوا هر شب زود _____ (می خواند - می خوابد)